

ECOLOGISCHE QUICKSCAN

t.b.v. project NNP Broekhuizerbroek

Colofon

Titel: Ecologische quickscan t.b.v. project NNP Broekhuizerbroek

Status: Definitief

In opdracht van:

Waterschap Limburg
Postbus 2207
6040 CC Roermond

Contactpersoon:

■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■

Opgesteld door:

OmniVerde B.V.
Kortestraat 20
6101 HC Echt
info@omniverde.nl

+31 (0)6- 15 61 23 06

Samenstelling:

■■■■■■■■■■

Gecontroleerd door:

■■■■■■■■■■

Datum:

29-03-2022

Plaats:

Echt

Kenmerk OmniVerde:

2022-WL01

Afbeelding omslag:

Zicht op de moeraszone langs de Boabel. Het water wordt opgestuwd door een stroomafwaarts gelegen beverdam. (foto: ■■■■■■■■■■)

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	5
2	WET NATUURBESCHERMING	6
3	WERKWIJZE BEOORDELING EFFECTEN OP (WET) NATUURBESCHERMING	7
3.1	SOORTENBESCHERMING	7
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	7
4	PLANGEBIED	9
5	UIT TE VOEREN WERKZAAMHEDEN	10
6	BESCHERMDE SOORTEN IN EN IN DE DIRECTE OMGEVING VAN HET PLANGEBIED	11
6.1	BUREAU-ONDERZOEK	11
6.1.1	<i>Aanwezige beschermde soorten</i>	11
6.1.1.1	Zoogdieren (exclusief vleermuizen)	12
6.1.1.2	Vleermuizen	15
6.1.1.3	Vogels	16
6.1.1.4	Reptielen	18
6.1.1.5	Amfibieën	19
6.1.1.6	Vissen	21
6.1.1.7	Dag- en nachtvlinders	21
6.1.1.8	Libellen	22
6.1.1.9	Vaatplanten	23
6.2	TERREINBEZOEK	23
6.2.1	<i>Waargenomen beschermde soorten</i>	23
6.2.2	<i>Waargenomen nesten</i>	24
6.2.3	<i>Waargenomen holten en spleten in bomen</i>	24
6.2.4	<i>Aanwezige habitats</i>	24
6.2.5	<i>Potentieel aanwezige beschermde soorten</i>	35
6.2.5.1	Zoogdieren	35
6.2.5.2	Vleermuizen	36
6.3	BESCHERMINGSREGIME VAN DE ACTUEEL EN POTENTIEEL AANWEZIGE BESCHERMDE SOORTEN	38
7	OVERTREDING VERBODSBEPALINGEN WET NATUURBESCHERMING: SOORTEN	39
7.1	EFFECTEN VAN DE VOORGENOMEN MAATREGELLEN OP DE (POTENTIEEL) AANWEZIGE BESCHERMDE SOORTEN	39
7.1.1	<i>Zoogdieren (exclusief vleermuizen)</i>	39
7.1.1.1	Bever	39
7.1.1.2	Das	41
7.1.1.3	Eekhoorn	42
7.1.1.4	Steenmarter	42
7.1.2	<i>Vleermuizen</i>	43
7.1.3	<i>Vogels</i>	43
7.1.4	<i>Amfibieën en reptielen</i>	44
7.1.5	<i>Vissen</i>	46
7.1.6	<i>Dag- en nachtvlinders</i>	46

7.1.7	<i>Libellen</i>	47
7.2	OVERTREDING VERBODSBEPALINGEN WET NATUURBESCHERMING?	48
7.2.1	Zoogdieren	48
7.2.1.1	Bever.....	48
7.2.1.2	Das.....	48
7.2.1.3	Eekhoorn	49
7.2.1.4	Steenmarter.....	49
7.2.1.5	Waterspitsmuis.....	50
7.2.2	<i>Vleermuizen</i>	50
7.2.4	<i>Amfibieën en reptielen</i>	52
7.2.5	<i>Vissen</i>	53
7.2.6	<i>Dag- en nachtvlinders</i>	54
7.2.7	<i>Libellen</i>	55
8	OVERTREDING VERBODSBEPALINGEN WET NATUURBESCHERMING: BESCHERMD GEBIED	56
9	NATUURNETWERK NEDERLAND	58
10	OVERTREDING VERBODSBEPALINGEN WET NATUURBESCHERMING: HOUTOPSTANDEN	60
11	ALGEMENE ZORGPLICHT	60
12	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	61
13	GEbruikte BRONNEN	62

1 Inleiding

In het kader van verdrogingsbestrijding is Waterschap Limburg, in samenwerking met Staatsbosbeheer en gemeente Horst aan de Maas, voornemens om maatregelen uit te voeren in de omgeving van het natuurgebied Broekhuizerbroek. Dit natuurgebied is gelegen ten westen van de Maas in een oude, pleistocene Maasmeander bij Broekhuizen-Lottum. Het gebied, dat bestaat uit een complex aan oude maasmeanders, kenmerkt zich met vochtige graslanden, moerassen, uitgeveende plassen en broekbossen. Het gebied is rijk aan bijzondere flora en fauna die afhankelijk zijn van kwelstroom. Met name in de hoger gelegen delen binnen de ouder Maasmeander zijn de verdrogingsverschijnselen duidelijk waarneembaar doordat elzen en freatofyten zich terugtrekken naar de lagergelegen, natte gebieden. Belangrijkste oorzaken van de verdroging zijn de drinkwateronttrekkingen en de verbetering van de ontwatering en afwatering ten behoeve van de landbouw. Daarnaast spelen de droogtes van de afgelopen jaren ook een rol van betekenis. Om te voorkomen dat de bijzondere flora en fauna verdwijnt worden maatregelen getroffen om de verdroging tegen te gaan.

De werkzaamheden bestaan hoofdzakelijk uit het tegengaan van de instroom van gebiedsvreemd landbouwwater in het Broekhuizerbroek om zo de waterkwaliteit en ecologie in het natuurgebied te verbeteren. De Langevense Loop wordt gedempt zodat al het water wordt omgeleid via de Boabelse Loop. Laatstgenoemde beek wordt heringericht zodat deze extra wateraanvoer kan verwerken. De herinrichting bestaat voornamelijk uit het verbreden en lokaal verdiepen van de waterloop en bijbehorende kunstwerken. Daarnaast wordt een nieuwe retentiegebied aangelegd en een huidig retentiegebied verdiept om meer water bij piekafvoeren op te kunnen vangen. Het reeds bestaande retentiegebied wordt ingericht als moeraszone. Ten noorden van dit retentiegebied wordt een nieuwe sloot aangelegd.

Om te bepalen of de werkzaamheden negatieve effecten hebben op actuele beschermde natuurwaarden, waardoor mogelijk verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming en eventuele andere (provinciale) natuurregelingen worden overtreden, is aan OmniVerde gevraagd om een ecologische quickscan uit te voeren.

Om dit te bepalen is een bronnenonderzoek uitgevoerd en heeft voorafgaand aan de werkzaamheden een veldbezoek plaatsgevonden. Uit het bronnenonderzoek blijkt dat het noodzakelijk is om ter voorkoming dan wel vermindering van negatieve effecten, voor een aantal diersoorten mitigerende maatregelen te treffen. De aard en wijze van de uit te voeren mitigerende maatregelen wordt in dit rapport nader uitgewerkt.

Voorliggend rapport is gebaseerd op de documenten m.b.t. de werkzaamheden conform onderzoeksplan en werktekeningen van WSP:

- WAB017369-D-001-Onderzoeksplan conditionering, versie 3;
- WAB017369-T-001-Aandachtspunten ontwerp, versie 1;
- Tekening BH3474-101-100-201;
- Tekening BH3474-101-100-202;
- Tekening BH3474-101-100-203.

2 Wet natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt drie wetten, namelijk de Flora- en Faunawet, de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998.

De Wet natuurbescherming kent drie aparte beschermingsregimes:

- voor Europees beschermde soorten van de Habitatrichtlijn, het verdrag van Bern en het verdrag van Bonn;
- voor soorten van de Vogelrichtlijn;
- voor nationaal beschermde soorten.

Dit betekent dat alle vogels beschermd zijn en een groot aantal overige Europese en Nederlandse plant- en diersoorten. Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen. De Wet natuurbescherming beschermt naast soorten ook gebieden, behorend tot het Europese Natura 2000 netwerk. Voor deze gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het Natuur Netwerk Nederland (NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Het Limburgse deel van het NNN wordt gevormd door de goudgroene natuurzones. Binnen de goudgroene zone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur en de ontwikkeling van nieuwe natuur. Er worden geen bestemmingen toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN.

3 Werkwijze beoordeling effecten op (Wet) natuurbescherming

3.1 Soortenbescherming

Om te bepalen of de voorgenomen ingrepen nadelige effecten hebben op de actueel aanwezige beschermde planten- en diersoorten wordt volgens een stappenplan gewerkt:

- Stap 1: komen er beschermde soorten voor in het plangebied?
- Stap 2: worden er verbodsbepalingen overtreden?
- Stap 3: vallen de handelingen onder een vrijstelling?
- Stap 4: dient een ontheffing te worden aangevraagd?

Afhankelijk van het antwoord per stap dienen meer of minder stappen doorlopen te worden. Uit de stappen blijkt of de ingreep probleemloos, al dan niet met mitigerende maatregelen, uitgevoerd kan worden, een vrijstelling geldt of dat een ontheffing aangevraagd dient te worden. In het slechtste geval is geen ontheffing mogelijk en kan de herinrichting geen doorgang vinden.

Voor het antwoord op stap 1 zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Nationale databank Flora en Fauna (geraadpleegd op 8 maart 2022).
- Waarneming.nl (geraadpleegd op 8 maart 2022).

Tevens is op 9 en 10 maart februari een terreinverkenning uitgevoerd waarbij een goede indruk is verkregen van het aanwezige habitat en de potentiële/actuele aanwezigheid van beschermde soorten. Het verkennend terreinbezoek is bedoeld om een goede indruk te verkrijgen van de aanwezige flora en fauna. Uitgebreide soortinventarisaties volgens bijvoorbeeld de inventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus, bedoeld om met zekerheid de aan- of afwezigheid van bepaalde soorten vast te stellen, hoeven in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek niet te worden uitgevoerd.

3.2 Gebiedsbescherming

Er wordt bepaald of het gebied waar de ingreep plaatsvindt, gelegen is in of nabij (externe werking) Natura 2000-gebied. Indien dit het geval is, wordt bepaald of de uitvoeringsmaatregelen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen middels een voortoets. Als hieruit blijkt dat er significant negatieve effecten kunnen optreden op de instandhoudingsdoelen, dient een passende beoordeling opgesteld te worden. Mogelijk dient bij het bevoegd gezag (Provincie Limburg) een vergunning te worden aangevraagd.

3.3 Houtopstanden

De Wet natuurbescherming vervangt naast de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 ook de Boswet. De regelgeving van de Boswet is door de Wet natuurbescherming grotendeels overgenomen.

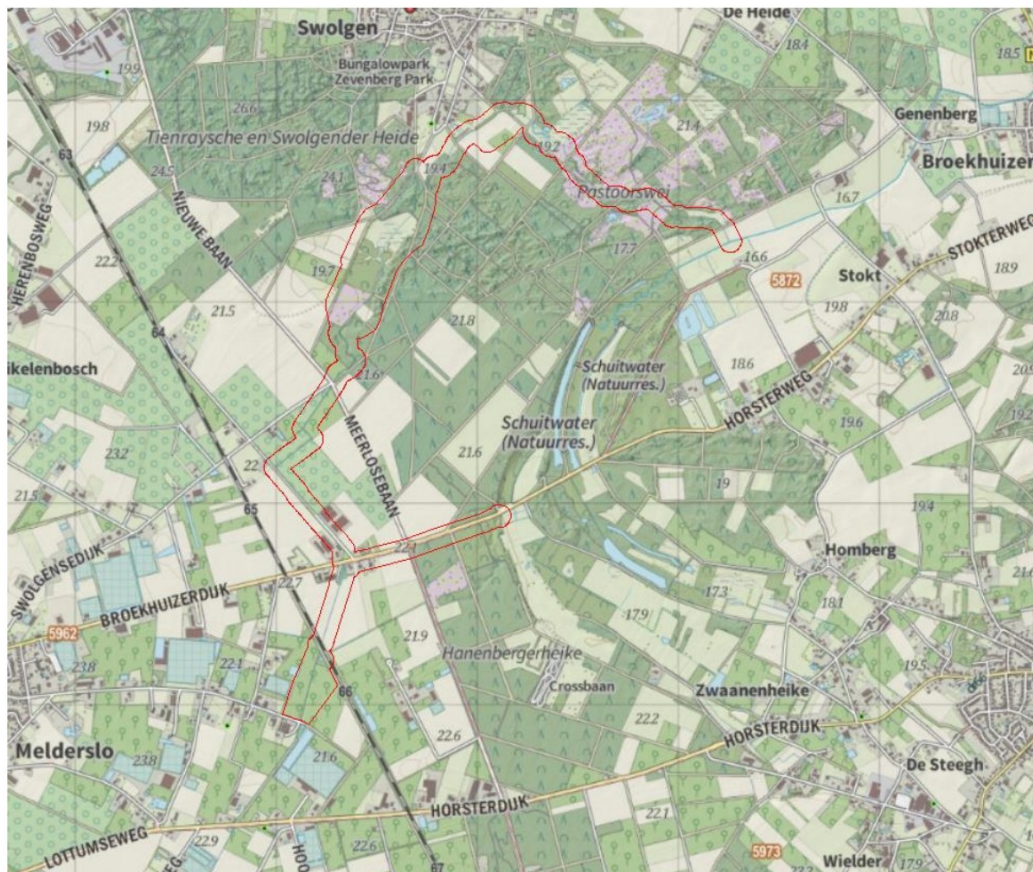
Het doel van de regels met betrekking tot houtopstanden is de instandhouding van het areaal bos. De regels zijn van toepassing op houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom. Voorafgaand aan de kap van de houtopstand dient de eigenaar van de grond waarop een dergelijke houtopstand zich bevindt melding te doen bij het bevoegd gezag en moet de eigenaar daarnaast binnen drie jaren na het vellen of het tenietgaan van de houtopstand zorg dragen voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbepanten. Enkele uitzonderingen daargelaten.

3.4 Natuurnetwerk Nederland

Er wordt gecheckt of het gebied waarin de werkzaamheden plaatsvinden gelegen is binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland en of de uitvoeringsmaatregelen leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken. Centrale vraag is of het NNN aangetast wordt in oppervlakte, ecologische kwaliteit en samenhang? Wanneer hier aanwijzingen voor zijn dan wordt een nee, tenzij toets uitgevoerd.

4 Plangebied

Het natuurgebied Broekhuizerbroek ligt op de westelijke oever van de Maas in een oude pleistocene Maasmeander tussen Lottum (zuid) en Swolgen (noord). Het gebied bestaat vooral uit een afwisseling van oude maasmeanders met vochtige graslanden, moerassen, uitgeveende plassen en omliggende broekbossen. Midden in het gebied ligt een hoge stuifzandophoping, de 'Hondsberg' genaamd. Het gebied is vooral aan de noordwestzijde reliëfrijk met aanzienlijke hoogteverschillen en slecht doorlatende oude rivierklei aan het oppervlak, zodat langs de steile westrand lokale kwel oppervlakkig kan uittreden. Het ecosysteem in deze maasmeander is in Nederland zeldzaam en de verspreiding is grotendeels beperkt tot het Noord-Limburgse Maasgebied. Het gebied watert via de Broekhuizer Molenbeek, die door de meander loopt, af in de Maas. In het kader van landinrichting is de afvoer van water uit de landbouw in zijn geheel om de Maasmeander heen geleid via een nieuw gegraven waterloop aan de westzijde (Boabelse Loop).

Afbeelding 1: Globale ligging en begrenzing van het plangebied. (Bron: ArcGIS Online)

5 Uit te voeren werkzaamheden

De werkzaamheden die worden uitgevoerd hebben als doel om de instroom van gebiedsvreemd landbouwwater tegen te gaan in en rondom het Broekhuizerbroek. De werkzaamheden bestaan o.a. uit:

- Dichtzetten van de Langevense Loop parallel aan de Broekhuizerdijk.
- Herinrichten van de Boabel d.m.v. (lokaal) verbreden en verdiepen van de waterloop.
- Aanpassen/aanleggen van duikers en diverse andere kunstwerken.
- Verdiepen bestaand retentiegebied en inrichten als moeras.
- Graven van nieuwe sloot voor afwatering van het landbouwgebied naast bestaand retentiegebied.
- Aanleggen van nieuw retentiegebied.
- Aanpassen maaiveld.
- Inrichten van monitoringspunten.

De voorlopige planning is dat de werkzaamheden worden uitgevoerd in de winter van 2022/2023.

6 Beschermde soorten in en in de directe omgeving van het plangebied

6.1 Bureau-onderzoek

6.1.1 Aanwezige beschermde soorten

Voor het bepalen van de aanwezige beschermde soorten flora en fauna in en nabij het plangebied is gebruik gemaakt van verschillende bronnen, namelijk de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en waarneming.nl. De waarnemingen van Europees beschermde soorten zijn maximaal drie jaar oud en die van nationaal beschermde soorten maximaal vijf jaar. Beide databanken zijn geraadpleegd op 8 maart 2022.

Er wordt een onderscheid gemaakt in soorten die geheel beschermd zijn ingevolge de Wet natuurbescherming en soorten die een gehele of gedeeltelijke vrijstelling genieten. Deze vrijstelling is verleend door de Provincie Limburg en vastgelegd in de Omgevingsverordening Limburg (2014, geconsolideerde versie). Met name bij zoogdieren en amfibieën zijn vrijgestelde soorten aangewezen. De soorten die een vrijstelling genieten worden verder buiten beschouwing gelaten, maar krijgen wel aandacht in het kader van de Algemene Zorgplicht.

Met betrekking tot vogels worden in voorliggende rapportage niet alle soorten vermeld. Alle vogels zijn beschermd onder de Vogelrichtlijn. Vogels met een jaarrond beschermd nest of soorten die ook aangewezen zijn als Habitatrichtlijn-soort worden specifiek genoemd. In de beleidsregels passieve soortenbescherming worden door de Provincie Limburg vier categorieën jaarrond beschermde nesten onderscheiden, namelijk:

- *categorie 1*: Jaarrond gebruikte nesten. Deze soorten maken ook buiten het broedseizoen gebruik van het nest;
- *categorie 2*: Soorten die elk seizoen op dezelfde plaats broeden;
- *categorie 3*: Plaatstrouwe vogels die ieder jaar terugkeren naar een specifiek nest omdat ze niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen;
- *categorie 4*: Nesten van plaatstrouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren gaat.

Nesten van categorie 1 t/m 3 zijn jaarrond beschermd. Nesten van categorie 4 zijn slechts beschermd als blijkt dat er onvoldoende alternatieven zijn en er ecologisch zwaar wegende redenen aan de orde zijn.

In de databanken worden beschermde soorten vermeld die behoren tot zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën, libellen, dag- en nachtvlinders en vaatplanten.

6.1.1.1 Zoogdieren (exclusief vleermuizen)

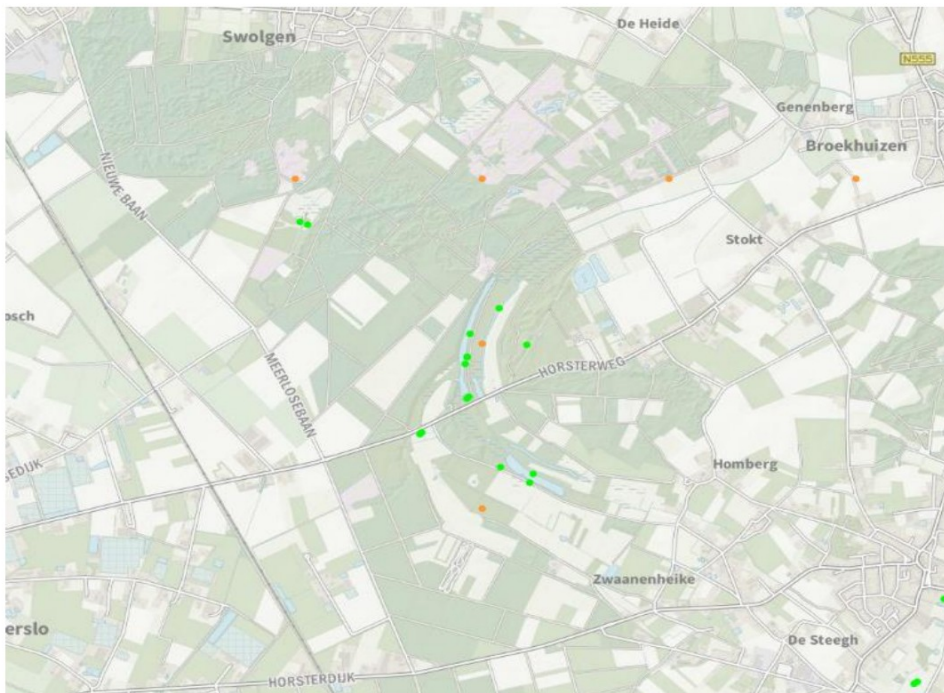
In de geraadpleegde databanken worden de volgende beschermde soorten zoogdieren vermeld (tabel 1).

Tabel 1. De in de geraadpleegde databanken vermelde beschermde soorten zoogdieren (exclusief vleermuizen) die waargenomen zijn binnen of in de directe nabijheid van het plangebied. (Bron: NDFF en waarneming.nl)

Zoogdieren	beschermd	beschermd maar deels vrijgesteld	beschermd maar geheel vrijgesteld
aardmuis			X
bever	X		
bosmuis			X
bunzing			X
das	X		
dwergmuis			X
eekhoorn		X	
egel			X
haas			X
huisspitsmuis			X
konijn			X
ondergrondse woelmuis			X
ree			X
rosse woelmuis			X
steenmarter		X	
veldmuis			X
vos			X

Bever

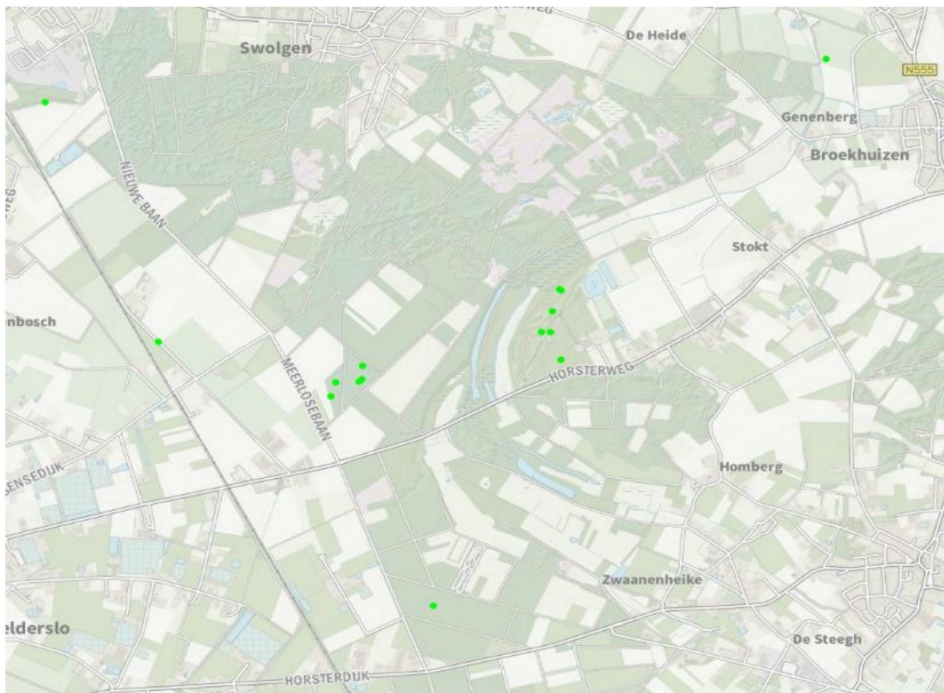
De bever komt veelvuldig voor in de omgeving van het plangebied. Er zijn dan ook verschillende waarnemingen bekend van bever in het plangebied. Het gaat hierbij voornamelijk om meldingen van burchten, dammen, vraatsporen, wissels en incidenteel een waarneming van een individueel dier. De bever is Europees beschermd conform de Habitatrichtlijn.

Afbeelding 2: Waarnemingen van bever. (Bron: NDFF)

Das

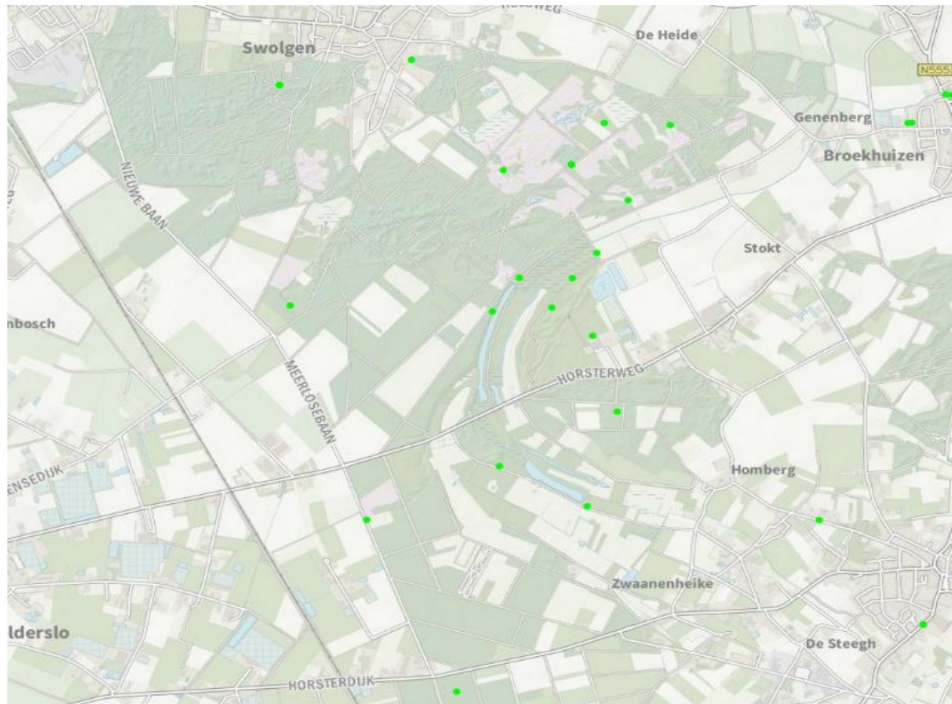
De das wordt in de bosrijke gebieden in de omgeving van het plangebied waargenomen. Het gaat om waarnemingen van burchten, sporen en incidenteel een waarneming van een individueel dier. De das is nationaal beschermd conform de Wet Natuurbescherming.

Afbeelding 3: Waarnemingen van das. (Bron: NDFF)

Eekhoorn

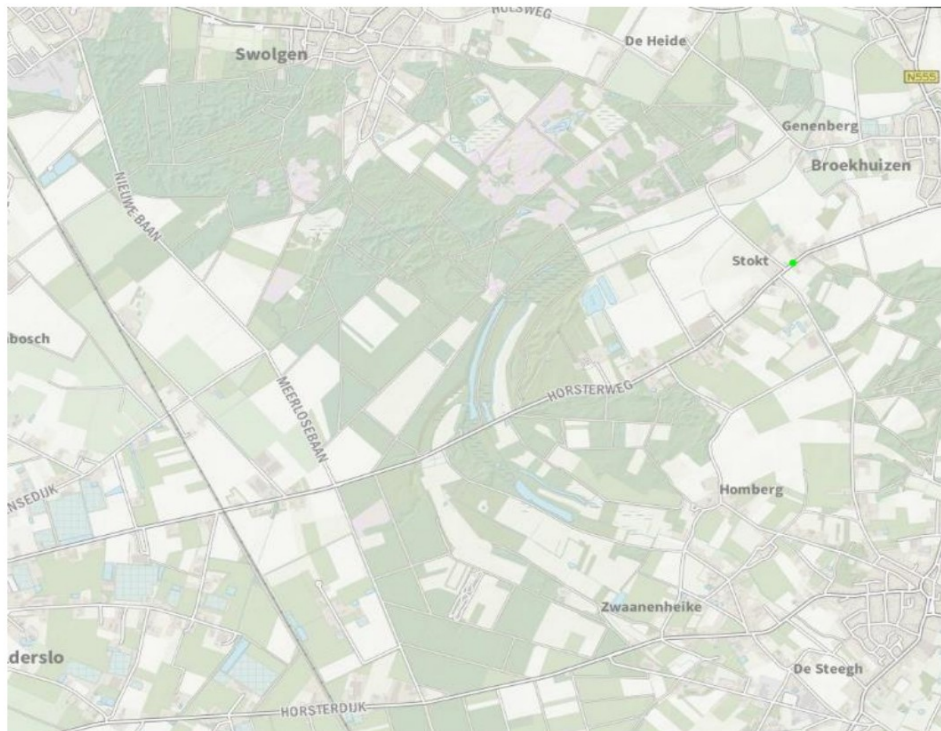
De eekhoorn wordt waargenomen in de bossen in en rondom het plangebied. De eekhoorn is nationaal beschermd onder de Wet Natuurbescherming maar is deels vrijgesteld in de periode maart t/m april en juli t/m november.

Afbeelding 4: Waarnemingen van eekhoorn. (Bron: NDFP)

Steenmarter

Van steenmarter is slechts één waarneming bekend in de nabijheid van het plangebied. Desondanks is het op basis van verspreiding en biotoopvoorkeur aannemelijk dat steenmarter verspreid voorkomt in en rondom het plangebied maar daar weinig wordt waargenomen vanwege de levenswijze van het dier en de afwezigheid van mensen in het natuurgebied wanneer steenmarters actief zijn. Steenmarter is nationaal beschermd onder de Wet Natuurbescherming maar is deels vrijgesteld in de periode 15 augustus t/m februari.

Afbeelding 5: Waarneming van steenmarter. (Bron: NDFD)

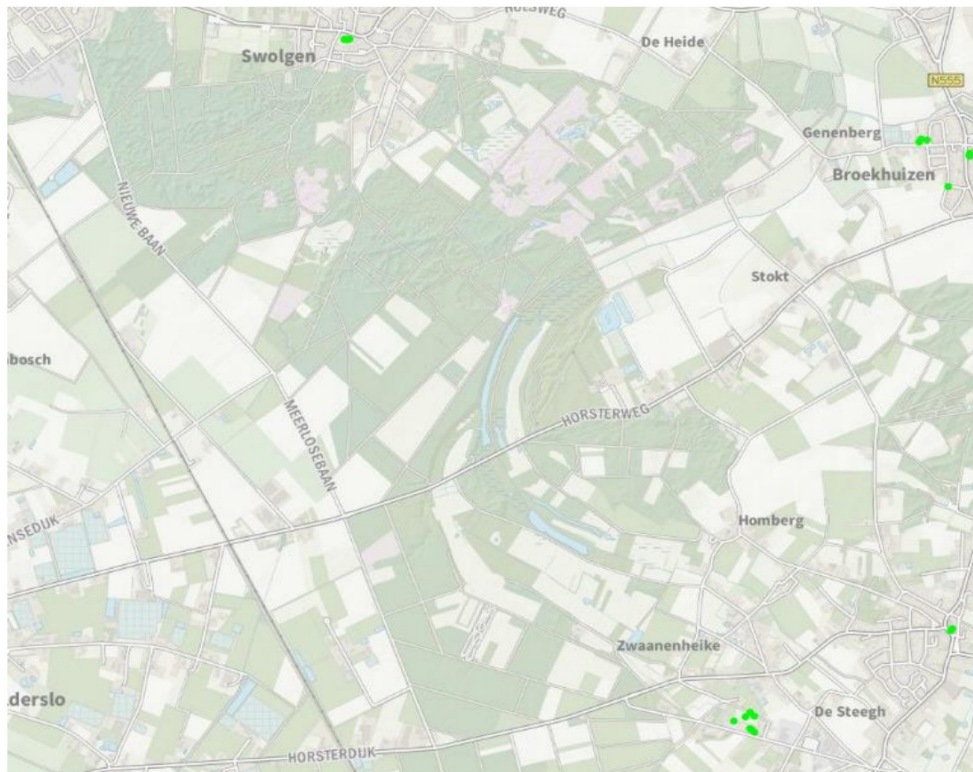
6.1.1.2 Vleermuizen

In de geraadpleegde databanken staan voor het plangebied en omgeving waarnemingen vermeld van verschillende soorten vleermuizen. Alle vleermuizen zijn beschermd conform de Habitatrictlijn.

Tabel 2. De in de geraadpleegde databanken vermelde beschermde soorten vleermuizen die waargenomen zijn binnen of in de directe nabijheid van het plangebied. (Bron: NDFD en waarneming.nl)

Vleermuizen	beschermd
Gewone dwergvleermuis	X
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	X
Gewone grootoorvleermuis	X
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	X
Grijze grootoorvleermuis	X
Laatvlieger	X
Rosse vleermuis	X

Onderstaande meldingen van waargenomen vleermuizen zijn gedaan in de dorpen rondom het natuurgebied. In het plangebied zelf zullen de vleermuizen ook geheid voorkomen maar worden geen waarnemingen verricht vanwege de levenswijze van de dieren en de afwezigheid van mensen in het natuurgebied wanneer de vleermuizen actief zijn.

Afbeelding 6: Waarnemingen van vleermuizen. (Bron: NDFP)

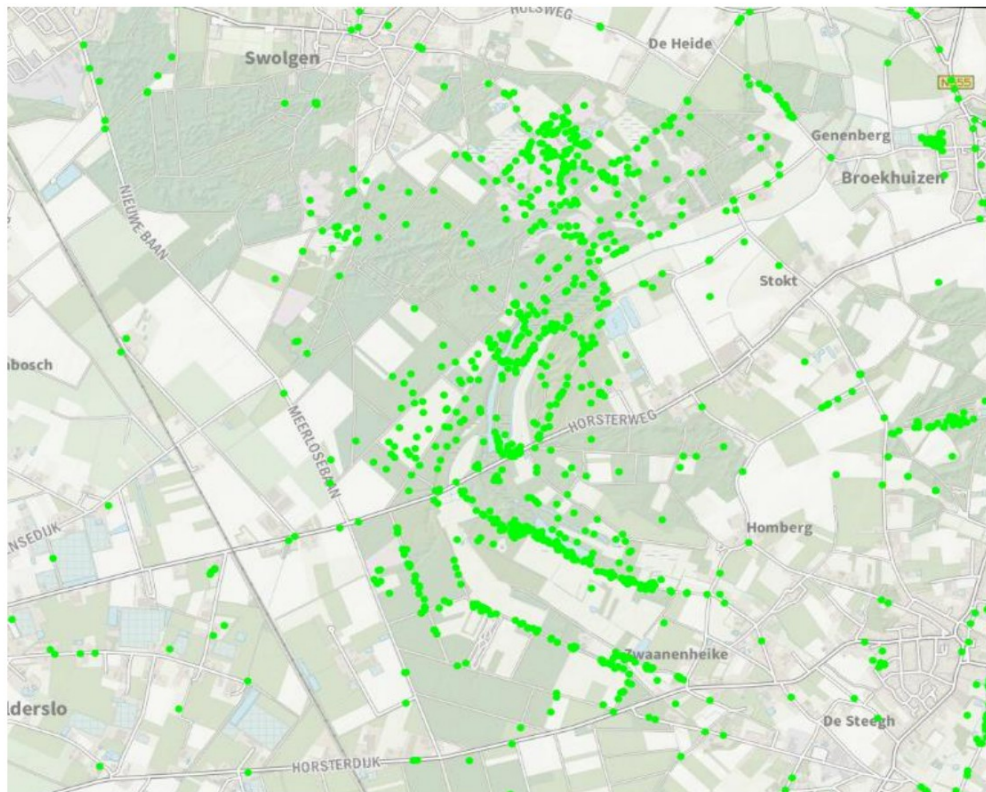
6.1.1.3 Vogels

Binnen het plangebied zijn veel soorten vogels waargenomen. Al deze soorten zijn beschermd, maar worden in deze rapportage niet allemaal vermeld. Binnen het plangebied voorkomende soorten met een jaarrond beschermd nest worden specifiek benoemd, waarbij in Limburg vier categorieën onderscheiden worden (tabel 3). Voor een nadere beschrijving van deze categorieën wordt verwezen naar paragraaf 6.1.1.

Tabel 3. De in de geraadpleegde databanken vermelde beschermde soorten vogels met een jaarrond beschermd nest waarbij vier categorieën onderscheiden worden.

Vogels	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4
blauwe reiger				X
boerenzwaluw		X		
boomvalk			X	
bosuil		X		
buizerd				X
gierzwaluw		X		
grutto				X
havik			X	
huismus		X		
huiszwaluw		X		
ijsvogel				X
kerkuil	X			
kramsvogel				X
ooievaar		X		
paapje				X
raaf			X	
ransuil			X	
ringmus				X
rode wouw			X	
roek	X			
slechtvalk		X		
sperwer				X
steenuil	X			
torenvalk			X	
wespendief			X	
wulp				X
zomertortel				X
zwarte specht				X

Naast bovengenoemde vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest komen er uit het bronnenonderzoek ook enkele vogelsoorten naar voren die ook een beschermde status hebben onder de Habitatrichtlijn. Het gaat om waarnemingen van nachtzwaluw en velduil.

Afbeelding 7: Waarnemingen van vogels. (Bron: NDFF)

6.1.1.4 Reptielen

In de geraadpleegde databanken staan waarnemingen vermeld van levendbarende hagedis. Deze soort is in Nederland nationaal beschermd maar is vrijgesteld in de periode 15 augustus tot 15 oktober.

Tabel 4. De in de geraadpleegde databanken vermelde soorten reptielen. (Bron: NDFF en waarneming.nl)

Reptielen	beschermd maar deels vrijgesteld	vrijgestelde periode
levendbarende hagedis	X	15 augustus – 15 oktober

Afbeelding 8: Waarnemingen van leventbarende hagedis. (Bron: NDFF)

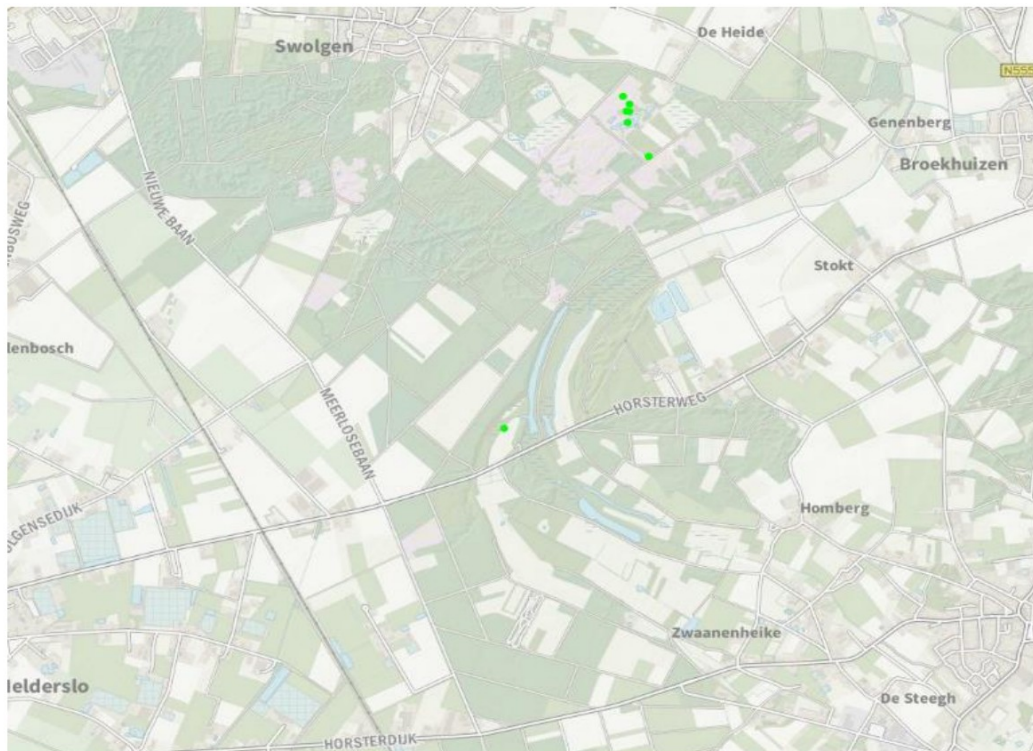
6.1.1.5 Amfibieën

In de geraadpleegde databanken staan waarnemingen vermeld van de volgende amfibieën:

Tabel 5. De in de geraadpleegde databanken vermelde soorten amfibieën. (Bron: NDFF en waarneming.nl)

Amfibieën	beschermd	beschermd maar geheel vrijgesteld
Alpenwatersalamander	X	
bruine kikker		X
gewone pad		X
groene kikker (spec.)		X
heikikker	X	
kleine watersalamander		X

De heikikker is Europees beschermd onder de Habitatrichtlijn. De Alpenwatersalamander is nationaal beschermd onder de Wet Natuurbescherming. De overige waargenomen amfibieën zijn jaarrond vrijgesteld in provincie Limburg.

Afbeelding 9: Waarnemingen van heikikker. (Bron: NDFF)

Afbeelding 10: Waarnemingen van Alpenwatersalamander. (Bron: NDFF)

De heikikker wordt op twee locaties in het plangebied aangetroffen. Het betreft met name de heidegebieden langs de Boabel en een grasland ten westen van de oude maasmeander.

Waarnemingen van Alpenwatersalamander betreft slechts enkele waargenomen soorten ten zuiden van het dorp Broekhuizen. Mogelijk gaat het om uitgezette exemplaren. In de directe omgeving van het plangebied komen geen Alpenwatersalamanders voor. Aan de andere kant van de Maas ten zuiden van Arcen komt wel een populatie voor.

6.1.1.6 Vissen

Het bronnenonderzoek toont geen beschermde vissoorten in het plangebied.

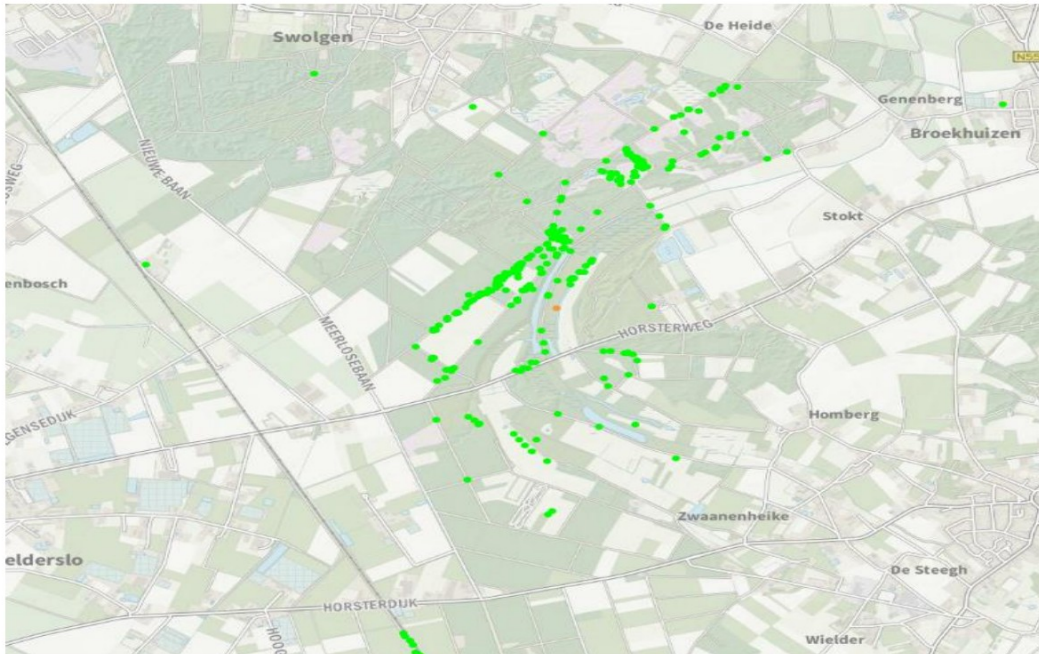
6.1.1.7 Dag- en nachtvlinders

In de geraadpleegde databanken staan voor het plangebied en directe omgeving waarnemingen van diverse beschermde dag- en nachtvlinders.

Tabel 6. De in de geraadpleegde databanken vermelde soorten vlinders. (Bron: NDFF en waarneming.nl)

Dag- en nachtvlinders	nationaal beschermd	beschermd cf. Habitatrichtlijn
Bruine eikenpage	X	
Grote vos	X	
Kleine ijsvogelvlinder	X	
Teunisbloempijlstaart		X

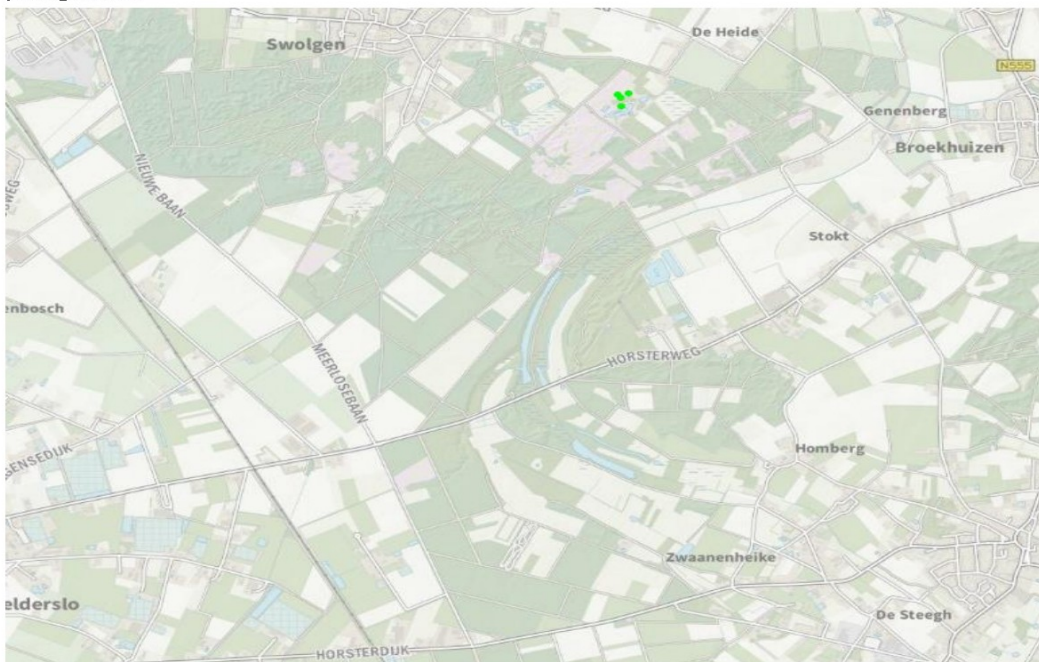
De dagvlinders bruine eikenpage en kleine ijsvogelvlinder zijn beide nationaal beschermd en komen in grote getale voor in het plangebied. De dagvlinder grote vos is ook nationaal beschermd maar is slechts een aantal keer waargenomen in het plangebied. De teunisbloempijlstaart is Europees beschermd onder de Habitatrichtlijn en is slechts éénmaal waargenomen in de nabijheid van het plangebied. Het betreft een waarneming in het dorp Broekhuizen.

Afbeelding 11: Waarnemingen van beschermde vlinders. (Bron: NDFP)

6.1.1.8 Libellen

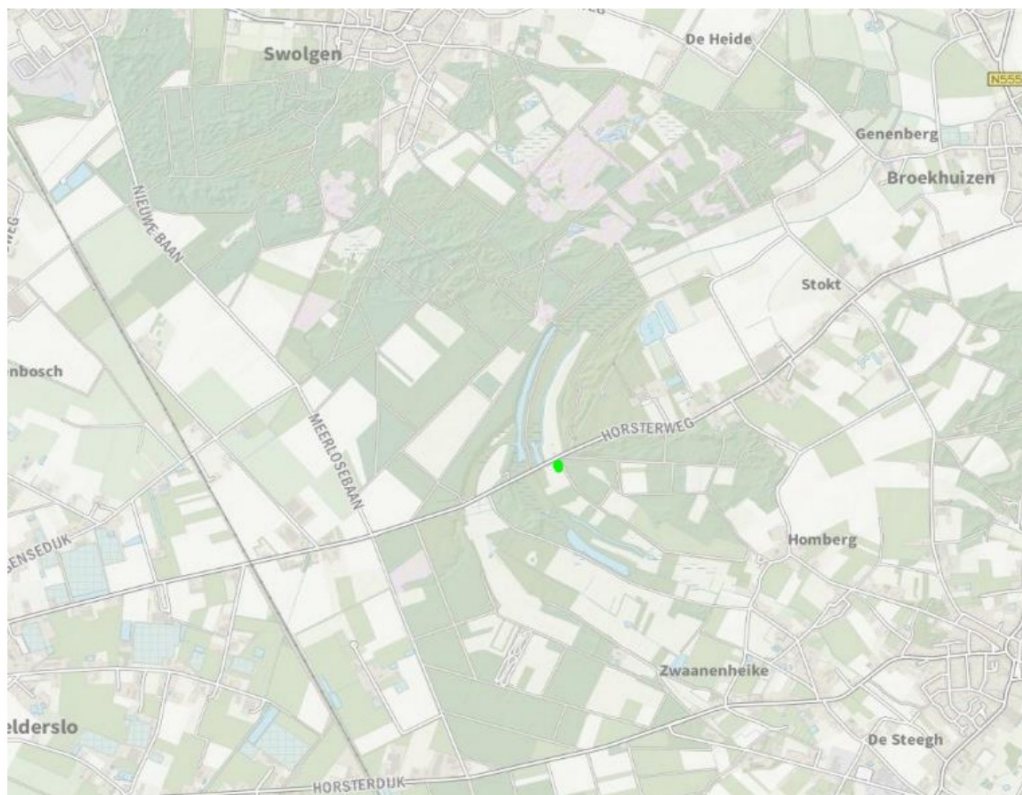
In de geraadpleegde databanken staan voor het plangebied en directe omgeving waarnemingen vermeld van de gevlekte witsnuitlibel. Deze libel is Europees beschermd onder de Habitatrictlijn. De waarnemingen beperken zich tot enkele poelen en vennen in het heideterrein ten noorden van het plangebied.

Afbeelding 12: Waarnemingen van de gevlekte witsnuitlibel. (Bron: NDFP)

6.1.1.9 Vaatplanten

In de geraadpleegde databanken staan voor het plangebied en de directe omgeving waarnemingen vermeld van drijvende waterweegbree. Deze zeldzame plantensoort is Europees beschermd onder de Habitatrichtlijn. Hij wordt slechts op een locatie waargenomen ten zuiden van de Horsterweg. De waarnemingen liggen vlak buiten het plangebied in het verlengde van de Langevense Loop. De soort zal dan ook geen hinder ondervinden van de uit te voeren maatregelen maar juist profijt hebben van de vernatting van het natuurgebied. De drijvende waterweegbree kan dan ook buiten beschouwing gelaten worden.

Afbeelding 13: Waarnemingen van drijvende waterweegbree. (Bron: NDFF)

6.2 Terreinbezoek

Op 9 en 10 maart 2022 is binnen het plangebied een terreinverkenning uitgevoerd. De weersomstandigheden waren als volgt: zonnig, 14 °C, windkracht 1-3 Bft.

6.2.1 Waargenomen beschermde soorten

Tijdens het terreinbezoek zijn ten opzichte van de gegevens uit het bureau-onderzoek geen aanvullende beschermde soorten waargenomen. Enkele waargenomen soorten zijn ree, bever, zwarte specht, middelste bonte specht, sperwer en heikikker.

6.2.2 Waargenomen nesten

Er is een controle uitgevoerd naar de aanwezigheid van nesten binnen het plangebied. Er zijn diverse bomen waargenomen met nesten. Het betreft echter geen jaarrond beschermde nesten. Buiten het broedseizoen zijn deze bomen met nesten dus niet beschermd. Enkele waargenomen nesten betreffen die van ekster, houtduif, pimpelmees, boomklever, wilde eend, grote bonte specht en zwarte specht. Naast vogelnesten bestaat de mogelijkheid dat er nesten aanwezig zijn van eekhoorn. Deze zijn in de bosrijke gebieden langs de Boabel waargenomen maar liggen vlak buiten het plangebied waar maatregelen getroffen worden. De waargenomen eekhoornnesten kunnen dan ook buiten beschouwing gelaten worden.

6.2.3 Waargenomen holten en spleten in bomen

In het plangebied staan veel bomen met holten en spleten. Het is dan ook mogelijk dat deze ruimtes fungeren als verblijfplaats voor vleermuizen. Het betreft bomen met (oude) spechtengaten, spleten in stammen of loshangend schors. Aanvullend onderzoek moet uitwijzen of bomen met holten of spleten daadwerkelijk bewoond zijn en dienen als verblijfplaats voor vleermuizen.

6.2.4 Aanwezige habitats

Het plangebied bestaat uit een grote variatie aan habitats. Bovenstrooms liggen de ecologisch minder interessante gebieden aangezien de Boabel hier door agrarisch gebied stroomt (tekening BH3474-101-100-201). Aan weerszijden van de waterloop liggen akkers, weilanden, boerderijen en percelen t.b.v. plantenteelt. Lokaal staan er smalle bosschages langs de beek of staan er solitaire (laan)bomen. Het betreft met name zomereiken. De beek is in dit traject gekanaliseerd.

Afbeelding 14: Situering van de Boabel bovenstrooms in het plangebied.

Afbeelding 15: Een laan van zomereiken langs de beekloop.

Afbeelding 16: Lokale bosschages langs de beekloop. Betreft wederom voornamelijk zomereik, maar ook kers, een enkele es en linde. De ondergroei bestaat uit vuilboom, vlier, hazelaar, kers en zomereik. Links eigendom van gemeente Horst aan de Maas, rechts particulier eigendom.

Ter hoogte van de Nieuwe Baan verandert de beekloop en stroomt het door het natuurgebied Het Schuitwater. De beek stroomt door bos met hoofdzakelijk grove den, zomereik en ruwe berk. Lokaal heeft de beek een meer meanderend karakter. Dit wordt mede veroorzaakt door omgevallen bomen die water stuwen en activiteit van bever. Lokaal liggen er ruigtevelden, moeraszones en broekbossen. De hoger gelegen zandruggen bestaan voornamelijk uit bos met grove den en enkele loofboomsoorten. De bever heeft ter hoogte van de moeraszone enkele dammen gemaakt die het water opstuwen. Ook zijn er takkenburchten aanwezig. Stroomafwaarts van de moeraszone stroomt de Boabel door een rietveld waar lokaal dode bomen staan. Bos en open terrein wisselen elkaar af. Er liggen heideterreinen bestaande uit droge en vochtige heide met enkele vennen en plassen. Verspreid in de nabijheid van het plangebied liggen enkele graslanden. Het betreft zowel vochtige hooilanden, kruiden- en faunarijke graslanden en droge schraalgraslanden. In de heideterreinen liggen enkele (zure of hoogveen) vennen. Lokaal worden Exmoor ponies ingezet en de gebieden te beheren. In het laatste deel van het traject is de beek dieper ingesneden in het bos. De Hiepterweg vormt hier de grens tussen het natuurgebied en agrarisch gebied. Gelegen tussen de weilanden mondt de Boabel uit in de Broekhuizer Molenbeek. Dit is tevens het einde van het plangebied.

Afbeelding 17: De waterloop stroomt door een (grove) dennenbos.

Afbeelding 18: Door o.a. omgevallen bomen en beveractiviteit meandert de beek hier iets meer door het landschap.

Afbeelding 19: Lokaal maken de grove dennen plaats voor loofbos, bestaande uit zomereik en ruwe berk.

Afbeelding 20: Een ondergelopen berkenbos/moeraszonde ontstaan door de stroomafwaarts gelegen beverdam.

Afbeelding 21: Het ondergelopen berkenbos gezien vanaf de andere kant, de Jan van Swolgenstraat.

Afbeelding 22: Lokaal zijn er droge graslanden en ruigtevelden aanwezig langs de beek.

Afbeelding 23: Beverdam in de Boabel. Het waterpeil in de moeraszone ligt beduidend hoger.

Afbeelding 24: Takkenburcht langs de Boabel in het rietveld.

Afbeelding 25: Locatie van het te creëren retentiegebied, bestaande uit ruigtes, riet en moeraszones en verderop gelegen broekbos. Het gebied wordt begrensd door bos.

Afbeelding 26: Tussen de Boabelweg en de Vlasweg stroomt de waterloop langs paardenweitjes.

Afbeelding 27: De nieuw aan te leggen retentiezone in een voormalige maisakker. Het gebied wordt begrensd door zomereiken langs de beek.

Afbeelding 28: Tussen de Vlasmeerweg en Parallelweg stroomt de Boabel meanderend door het landschap. Langs de beek staan bosschages. Ten noorden van de beek liggen heideterreinen en vennen, ten zuiden een (dennen)bos.

Afbeelding 29: De beek stroomt door heideterrein. Dit is tevens recreatiegebied en wordt begrast door Exmoor ponies.

Afbeelding 30: De Boabel stroomt dieper ingesneden in het landschap door loofbos.

Afbeelding 31: Langs de beek ligt heideterrein met struikhei en pijpenstrootje.

Afbeelding 32: Diverse vennen en plassen liggen in de open heideterreinen langs de beekloop.

Afbeelding 33: De Boabel gezien vanaf de Hiepteweg voordat ze uitmondt in de Broekhuizer Molenbeek.

6.2.5 Potentieel aanwezige beschermde soorten

De geraadpleegde databanken geven een accuraat beeld van de aanwezige beschermde soorten die voorkomen in het gebied. Het is echter mogelijk dat niet alle beschermde soorten in de databanken staan gedocumenteerd. Op basis van verspreiding en biotoopvoorkeur is het aannemelijk dat verschillende soorten zoogdieren die niet in het bronnenonderzoek naar voren komen, toch aanwezig kunnen zijn in het plangebied of in de directe omgeving.

6.2.5.1 Zoogdieren

In de geraadpleegde databanken zijn waarnemingen bekend van bever, das, eekhoorn en steenmarter. Daarnaast zijn tijdens de veldbezoeken soorten als ree en haas gezien. Ook zijn er sporen aangetroffen van vos, konijn, diverse muizensoorten en kleine marterachtigen.

Afbeelding 34: Een beeld van de vele pootafdrukken van kleine zoogdieren langs de beekloop.

Op basis van verspreiding en biotoopvoorkeur is het aannemelijk dat verschillende muizensoorten en spitsmuissorten, in of in de directe omgeving van het plangebied voor kunnen komen. Hoewel deze soorten allemaal nationaal beschermd zijn, vallen de meeste soorten onder de Provinciale vrijstelling en kunnen ze buiten beschouwing gelaten worden. Uitzondering op de vrijstelling is de waterspitsmuis. Wanneer de verspreidingsatlas wordt geraadpleegd kan worden vastgesteld dat de

waterspitsmuis verspreid in Noord Limburg voorkomt langs diverse watergangen. Braakballenonderzoek toont aan dat op diverse plekken in de omgeving van het Broekhuizerbroek waterspitsmuis is aangetroffen. Onderstaande afbeelding geeft de waarnemingen weer van waterspitsmuisresten die aangetroffen zijn in braakballen. Het is dan ook mogelijk dat deze beschermde spitsmuis aanwezig kan zijn in het plangebied. Aanvullend (eDNA) onderzoek moet uitwijzen of de soort daadwerkelijk voorkomt in het plangebied.

Afbeelding 35: Waarnemingen van waterspitsmuis in braakballen.

6.2.5.2 Vleermuizen

In de geraadpleegde databanken worden voor het plangebied en directe omgeving verschillende vleermuissoorten weergegeven. Het betreft de gewone dwergvleermuis, gewone/grijze grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Op basis van verspreiding en biotoopvoorkeur is het aannemelijk dat soorten als bosvleermuis, franjestaart en watervleermuis ook voorkomen in de omgeving van het plangebied. Vanwege de grote variatie aan habitattypen zullen verschillende soorten vleermuizen gebruikt maken van het plangebied. Enerzijds als daadwerkelijk leefgebied. Ze gebruiken holten en spleten in bomen als vaste verblijf- en/of overwinteringsplaats. Anderzijds als foerageer- of migratiegebied. Lijnvormige elementen als een bomenlaan, bosrand of een waterloop worden gebruikt als vliegroute of om langs te foerageren. Alle bovengenoemde vleermuizen en diens rust- en verblijfplaatsen zijn wettelijk beschermd conform de Europese Habitatrichtlijn.

Tabel 7. Potentieel aanwezige vleermuizen op basis van verspreiding. (Bron: Verspreidingsatlas.nl)

Vleermuizen	beschermd
Bosvleermuis	X
Franjestaart	X
Watervleermuis	X

6.3 Beschermingsregime van de actueel en potentieel aanwezige beschermde soorten

De Wet natuurbescherming kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en de verdragen van Bonn en Bern zijn geïmplementeerd. Per beschermingsregime is bepaald welke verboden er gelden en onder welke voorwaarden ontheffing of vrijstelling kan worden verleend door het bevoegd gezag. Het gaat om de volgende beschermingsregimes:

- Europese bescherming vogels cf. de Vogelrichtlijn;
- Europese bescherming flora en fauna cf. de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bonn en Bern;
- Nationale bescherming flora en fauna.

Voor de in en nabij het plangebied actueel en potentieel voorkomende fauna geldt het beschermingsregime zoals aangeduid in tabel 8.

Tabel 8. De beschermingsregimes van de actueel en potentieel (aangeduid met een *) aanwezige beschermde soorten binnen het plangebied.

Soortgroep	Soort	Beschermingsregime
Zoogdieren (exclusief vleermuizen)		
	bever	Europees beschermd, Habitatrichtlijn
	das	Nationaal beschermd
	eekhoorn	Nationaal beschermd
	steenmarter	Nationaal beschermd
	waterspitsmuis*	Nationaal beschermd
Vleermuizen		
	alle vleermuizen*	Europees beschermd, Habitatrichtlijn
Vogels		
	alle soorten*	Europees beschermd, Vogelrichtlijn
Amfibieën en reptielen		
	heikikker	Europees beschermd, Habitatrichtlijn
	Alpenwatersalamander*	Nationaal beschermd
	levendbarende hagedis	Nationaal beschermd
Dag- en nachtvlinders		
	teunisbloempijlstaart	Europees beschermd, Habitatrichtlijn
	bruine eikenpage	Nationaal beschermd
	grote vos	Nationaal beschermd
	kleine ijsvogelvlinder	Nationaal beschermd
Libellen		
	gevlekte witsnuitlibel	Europees beschermd, Habitatrichtlijn
Vaatplanten		
	drijvende waterweegbree	Europees beschermd, Habitatrichtlijn

7 Overtreding verbodsbepalingen Wet natuurbescherming: soorten

7.1 Effecten van de voorgenomen maatregelen op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten

7.1.1 Zoogdieren (exclusief vleermuizen)

7.1.1.1 Bever

De bever komt verspreid voor in het plangebied en is Europees beschermd conform de Habitatrichtlijn. Er zijn verschillende oeverholten en burchten aangetroffen verspreid in het plangebied. In het volledige plangebied zijn vraatsporen, omgeknaagde bomen, wissels en dammen zichtbaar, wat aantoont dat dit een belangrijk leefgebied is voor de aanwezige bevers. Wanneer verstoring optreedt, een oeverhol of burcht beschadigd en/of een bever gedood wordt, wordt de Wet natuurbescherming overtreden.

Afbeelding 36: Omgeknaagde boom langs de Boabel.

Afbeelding 37: Een van de grotere takkenburchten in het talud van het bos naast de moeraszone.

Afbeelding 38: Een takkenburcht in het rietmoeras naast het onderhoudspad van de Boabel.

Afbeelding 37: Een van de vele oeverholen in het talud van de Boabel.

7.1.1.2 Das

In het plangebied zijn drie dassenburchten aangetroffen. Bij een van deze burchten bevindt de pijp zich zelfs in de dijk langs de Boabel. Bij al deze burchten vindt nog activiteit plaats. Sporen en wissels zijn op verschillende plekken waargenomen. Wanneer een dassenburcht beschadigd wordt en/of een das wordt gedood, wordt de Wet natuurbescherming overtreden.

Afbeelding 38 en 39: Sporen van das (links) en een dassenburcht (rechts).

7.1.1.3 Eekhoorn

De eekhoorn komt verspreid voor in de bossen in en rondom het plangebied. Op enkele plekken zijn ook eekhoornnesten aangetroffen. Deze bevinden zich momenteel niet direct in het plangebied. De eekhoorn is in Limburg deels vrijgesteld. Het betreft de periodes maart – april en juli tot en met november. Wanneer een eekhoornnest buiten deze vrijgestelde periode wordt verstoord of beschadigd en/of een eekhoorn wordt gedood, betekent dit een overtreding van de Wet natuurbescherming.

7.1.1.4 Steenmarter

De steenmarter is slechts eenmaal aangetroffen in de omgeving van het plangebied. Op basis van verspreiding en biotoopvoorkeur is het aannemelijk dat steenmarters verspreid voor kunnen komen in het plangebied. Steenmarter is een cultuurvolger en komt vaak voor in de buurt van dorpen en boerderijen waar daarnaast voldoende groene elementen als bossen, heggen, greppels en bermen aanwezig zijn. In Limburg is de soort deels vrijgesteld. Het betreft de periode 15 augustus tot en met februari. Er zou potentieel een tijdelijke rust- of verblijfplaats aanwezig kunnen zijn. Deze grote marterachtige heeft binnen zijn territorium soms wel tientallen rust- en verblijfplaatsen, die hij echter niet allemaal even frequent gebruikt. Het gaat hierbij om boomholtes, takkenhopen en dichte struwelen maar is ook vaak te vinden in de nabijheid van huizen in zolders, kruipruimtes of schuren. Wanneer buiten de vrijgestelde periode rust- en verblijfplaatsen van steenmarter beschadigd worden en daardoor steenmarter wordt gedood, betekent dit een overtreding van de Wet natuurbescherming.

7.1.2 Vleermuizen

Het bronnenonderzoek toont aan dat diverse soorten vleermuizen waargenomen zijn in de omgeving van het plangebied. Daarnaast is het op basis van verspreiding en biotoopvoorkeur zeer aannemelijk dat er nog meerdere verschillende soorten vleermuizen aanwezig kunnen zijn in het plangebied en de directe omgeving. De vleermuizen hebben allen een beschermde status conform de Habitatrichtlijn. Wanneer bomen met verblijfplaatsen gekapt worden, lijnvormige elementen als laanbomen verdwijnen en daarmee de functie van vliegroute verloren gaat, wordt de Wet natuurbescherming overtreden.

Afbeelding 40: Een voorbeeld van een van de vele geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen die het plangebied rijk is.

7.1.3 Vogels

De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen, welke start op 15 maart. Desalniettemin dient er rekening gehouden te worden met vogels en hun jaarrond beschermde nesten. Binnen het plangebied zijn verschillende nesten waargenomen. Het betreft nesten van ekster, houtduif, wilde eend, pimpelmees, grote bonte specht en zwarte specht. Op laatstgenoemde na zijn al deze nestlocaties buiten het broedseizoen niet meer beschermd. Een zwarte specht nest valt onder categorie 4 wat inhoudt dat het nest alleen beschermd is als de vogel geen mogelijkheden

heeft om elders in de directe omgeving te nestelen. In de directe omgeving is ruim voldoende nestgelegenheid voor zwarte specht waardoor deze nestlocatie niet jaarrond beschermd is.

Tijdens het veldbezoek is een sperwer gezien en zijn raven gezien en gehoord. Wanneer deze vogels dit voorjaar nog zouden nestelen in het plangebied dan krijgen deze nesten een jaarrond beschermde status. Op het moment van schrijven is het dan ook niet uit te sluiten dat er ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden geen jaarrond beschermde nesten in het plangebied bevinden. Wanneer een jaarrond beschermd nest van sperwer, raaf of een andere vogel met een nestcategorie 1 tot en met 3 wordt beschadigd of verwijderd, dan betekent dit een overtreding van de Wet natuurbescherming.

7.1.4 Amfibieën en reptielen

Levendbarende hagedis is in de heideterreinen en graslanden aan de noordzijde van het plangebied enkele keren waargenomen. De soort verblijft ten tijde van de werkzaamheden in zijn winterverblijf. De winterverblijven bevinden zich meestal in open terrein o.a. in holen in de grond, onder boomstronken, dichte graspollen en ruigtes of in de strooisellaag. Vereiste is dat de locaties vorstvrij zijn. Tijdens de uitvoeringsperiode van de werkzaamheden is levendbarende hagedis wettelijk beschermd.

Afbeelding 41: Geschikt leefgebied van levendbarende hagedis in het te creëren retentiegebied.

Amfibieën als gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander zijn ook te verwachten binnen het plangebied. Deze soorten zijn echter jaarrond vrijgesteld. Verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming mogen in principe overtreden worden. De Alpenwatersalamander is als soort niet vrijgesteld. Kanttekening is dat de Alpenwatersalamander op twee locaties wordt aangetroffen in het dorp Broekhuizen. In de rest van de omgeving wordt de soort niet vermeld, terwijl kleine watersalamander wel verspreid in het plangebied is aangetroffen. De twee waarnemingen van Alpenwatersalamander lijken dan ook te duiden op een uitzetting. De kans is zeer gering dat Alpenwatersalamander voorkomt in het plangebied en de directe omgeving.

De Europees beschermde heikikker wordt wel aangetroffen binnen het plangebied. Hij wordt aangetroffen op de heideterreinen, in vennen en vochtige graslanden. De soort overwintert van november tot en met februari. Net als levendbarende hagedis liggen de winterverblijven onder dichte graspollen, ruigtes, hopen in de grond of tussen de strooisellaag. In tegenstelling tot de algemeen voorkomende bruine kikker overwintert de heikikker nagenoeg niet in het water.

Afbeelding 42: Geschikt habitat voor heikikker en levendbarende hagedis. Heikikker is in de vennen langs de Boabel waargenomen tijdens het veldbezoek.

Wanneer gereden, gegraven of andere werkzaamheden uitgevoerd worden in de open, ruige terreinen, waar soorten als levendbarende hagedis en heikikker overwinteren, dan is het mogelijk dat de beschermde soorten gedood worden. Dit betekent dat de Wet natuurbescherming kan worden overtreden.

7.1.5 Vissen

Er zijn geen beschermde vissoorten naar voren gekomen uit het bronnenonderzoek. Omdat er in de watergang gewerkt wordt dient wel rekening gehouden te worden met de Algemene Zorgplicht. De Algemene Zorgplicht is verankerd in de Wet natuurbescherming, artikel 1.11. Dit betekent dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten, dergelijke handelingen achterwege laat of zoveel mogelijk beperkt.

Wanneer in de waterloop gewerkt wordt of zelfs (tijdelijk) gedempt wordt, dienen vissen weggevangen te worden onder ecologische begeleiding.

7.1.6 Dag- en nachtvlinders

In het plangebied komen drie nationaal beschermde dagvlinders en een Europees beschermde nachtvlinder voor. Het betreft bruine eikenpage, grote vos, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart.

Grote vos is afhankelijk van waardplanten als iep, zoete kers en enkele wilgensoorten. Het betreft algemene boomsoorten die in het plangebied maar weinig voorkomen. De vlinder overwintert als imago in holle bomen. De grote vos is slechts enkele keren waargenomen in het plangebied en zal dan ook weinig tot geen hinder ondervinden van de werkzaamheden.

Kleine ijsvogelvlinder is afhankelijk van de waardplant wilde kamperfoelie. Deze plantensoort is in het plangebied nauwelijks aangetroffen, terwijl er veel waarnemingen gedaan zijn van de kleine ijsvogelvlinder. Dit betekent dat er voldoende waardplanten in de omgeving aanwezig zijn en er geen hinder te verwachten is wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Bruine eikenpage is zoals de naam al aangeeft afhankelijk van eiken, met name van de zomereik. Het plangebied bestaat deels uit zomereiken. De soort legt eitjes op jonge, kwijnende zomereiken en overwintert ook als ei op de jonge scheuten. Wanneer grote plukken jonge, kwijnende zomereiken verwijderd worden dan kan de soort negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden, waarmee de Wet natuurbescherming kan worden overtreden.

De Europees beschermde teunisbloempijlstaart wordt zeer sporadisch waargenomen in de omgeving van het plangebied. Deze nachtvlinder heeft als waardplanten wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart. Gezien het gegeven dat de teunisbloempijlstaart zeer weinig wordt aangetroffen en de waardplanten algemeen voorkomen is er geen hinder te verwachten voor deze soort. De nachtvlinder overwintert verstopt op hoger gelegen droge plekken in de strooisellaag.

7.1.7 Libellen

De gevlekte witsnuitlibel is Europees beschermd onder de Habitatrichtlijn. De libel komt voor in plassen, vegetatierijke vennen en laagveenmoerassen. De biotooptypen hebben met elkaar gemeen dat het water helder, ondiep (minder dan een meter), matig voedselrijk en beschut gelegen is. De larven overwinteren twee keer voordat ze uitsluipen. De vegetatie bestaat vaak uit een combinatie van riet of lisdodde met krabbescheer en ondergedoken waterplanten.

In het plangebied en directe omgeving zijn waarnemingen bekend van gevlekte witsnuitlibel in de vennen en plassen in de heideterreinen. In deze wateren vinden geen werkzaamheden plaats. Voor de omgeving van de moeraszone, waar wel werkzaamheden uitgevoerd worden, zijn geen waarnemingen bekend. De moeraszone is niet geschikt als habitat omdat deze te voedselrijk is, er niet voldoende watervegetatie aanwezig is en vanwege de hoge dichtheid aan berken waardoor er te weinig zonlicht het water bereikt. Het gebied heeft in de nabije toekomst wel de potentie om geschikt leefgebied te vormen voor de gevlekte witsnuitlibel, wanneer de berken afsterven en daardoor meer zonlicht het water bereikt en de watervegetatie zich verder ontwikkelt. Vanwege de inrichtingsmaatregelen zal dit geschikte biotoop echter niet bereikt worden en is het uitgesloten dat de gevlekte witsnuitlibel op korte termijn hinder ondervindt van de werkzaamheden.

Afbeelding 43: Momenteel ongeschikt leefgebied voor gevlekte witsnuitlibel.

7.2 Overtreding verbodsbepalingen Wet natuurbescherming?

7.2.1 Zoogdieren

7.2.1.1 Bever

Wanneer bevers verstoord worden, een oeverhol of burcht beschadigd wordt, of een bever gedood wordt door het dichtgooien of vergraven van een oeverhol of burcht, wordt Artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming overtreden. Artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming luidt:

- *Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrictlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;*
- *Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.*
- *Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.*

Er zijn verspreid in het plangebied oeverholen en burchten aanwezig. Conform het beverprotocol mogen er binnen een straal van 20 meter van een actief gebruikt oeverhol of burcht geen werkzaamheden worden verricht. Daarnaast moeten de werkzaamheden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode voor bever (namelijk tussen maart en april).

Op basis van het huidige ontwerpplan worden er werkzaamheden verricht die negatief effect hebben op de oeverholen en burchten. De beekloop wordt geherprofileerd waardoor oeverholen beschadigd en/of verwijderd worden. In de te ontgraven retentiebuffer liggen momenteel twee takkenburchten. Dit betekent dat ook deze voortplantings- en rustplaats verwijderd moeten worden.

Bovenstaande maatregelen betekenen een overtreding van de verbodsbepalingen van Artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Er dient dan ook een ontheffing aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag.

7.2.1.2 Das

Wanneer dassenburchten beschadigd of verwijderd worden en/of een das wordt gedood dan wordt Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming overtreden:

- *Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers opzettelijk te doden of te vangen;*
- *Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.*

Binnen het plangebied zijn drie dassenburchten aanwezig. Conform het dassenprotocol dienen werkzaamheden in de buurt van een dassenburcht zoveel mogelijk te worden vermeden. Wanneer er binnen een straal van 20 meter van de dichtstbijzijnde toegang tot een dassenburcht wordt gewerkt,

dient dit plaats te vinden in de minst kritische periode dus wanneer er geen voortplanting plaatsvindt. Deze periode valt tussen juli tot en met november.

Op basis van het huidige ontwerpplan worden er werkzaamheden verricht die negatief effect hebben op ten minste één dassenburcht. Deze burcht ligt in het talud van het onderhoudspad evenwijdig aan de Boabel. De beekloop wordt geherprofileerd en wordt ter hoogte van de burcht verlegd waardoor de burcht verwijderd dient te worden. Afhankelijk van het definitieve ontwerp zijn er mogelijk ook negatieve effecten te verwachten voor de andere twee dassenburchten die gelegen zijn in het plangebied.

Bovenstaande maatregelen betekenen een overtreding van de verbodsbepalingen van Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Er dient dan ook een ontheffing aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag.

7.2.1.3 Eekhoorn

Wanneer eekhoornnesten beschadigd/vernietigd worden en/of eekhoorns worden gedood, wordt Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming overtreden:

- *Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers opzettelijk te doden of te vangen;*
- *Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.*

Het overtreden van de verbodsbepalingen kan worden voorkomen door vóór uitvoering van de kapwerkzaamheden alle bomen met aanwezige nesten van eekhoorn in kaart te brengen. Bomen met eekhoornnesten dienen gespaard te blijven. Wanneer bomen met eekhoornnesten verwijderd dienen te worden moet alsnog een ontheffing aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag.

Er worden geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden mits de mitigerende maatregelen voor eekhoorn worden uitgevoerd.

7.2.1.4 Steenmarter

Wanneer verblijfplaatsen van steenmarter beschadigd/vernietigd worden en/of steenmarters gedood worden, wordt Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming overtreden:

- *Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers opzettelijk te doden of te vangen;*
- *Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.*

Het overtreden van de verbodsbepalingen kan worden voorkomen door vóór uitvoering van de werkzaamheden alle potentiële rust- of verblijfplaatsen van steenmarter in het plangebied te verwijderen in de vrijgestelde periode van 15 augustus tot en met eind februari onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog.

Er worden geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden mits de mitigerende maatregelen voor steenmarter worden uitgevoerd.

7.2.1.5 Waterspitsmuis

Hoewel er geen waarnemingen van muizensoorten blijken uit de NDFF of waarneming.nl, is het te verwachten dat er diverse muizensoorten in het plangebied voorkomen. De mogelijk voorkomende soorten zijn echter allemaal jaarrond vrijgesteld. Daarom is het niet nodig om aanvullend onderzoek uit te voeren, of een ontheffing aan te vragen voor deze soorten. Een uitzondering vormt de waterspitsmuis. Voor deze soort geldt geen vrijstelling. Waterspitsmuis is in de omgeving aangetroffen in braakballen. Het noordelijk deel van het plangebied is geschikt voor de soort. Gezien de biotoop van de waterspitsmuis is het mogelijk dat de soort hier voorkomt. De maatregelen kunnen het leefgebied van waterspitsmuis significant aantasten. Aanvullend onderzoek naar waterspitsmuis is daarom nodig. Wanneer waterspitsmuis wordt aangetroffen op plaatsen waar maatregelen uitgevoerd worden, moeten zo mogelijk mitigerende maatregelen genomen worden. Kan dat niet, dan is het aanvragen van een ontheffing nodig.

Wanneer verblijfplaatsen van waterspitsmuis beschadigd/vernietigd worden en/of waterspitsmuizen gedood worden, wordt Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming overtreden:

- *Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers opzettelijk te doden of te vangen;*
- *Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.*

Het overtreden van de verbodsbepalingen kan worden voorkomen door vóór uitvoering van de werkzaamheden onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van de soort.

Aanvullend onderzoek is vereist. Indien na het aanvullend onderzoek blijkt dat verbodsbepalingen worden overtreden dient er een ontheffing te worden aangevraagd.

7.2.2 Vleermuizen

Er worden in het plangebied bomen gekapt waardoor eventuele vaste rust- en voortplantingsplaatsen van vleermuizen beschadigd of verwijderd worden. Daarnaast worden lijnvormige elementen als bomenlaan gekapt waardoor diens functie van vliegroute verloren kan gaan. Ook kan lokaal een foerageergebied aangetast worden. Dit houdt in dat Artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming overtreden wordt:

- *Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.*
- *Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.*

- *Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.*

De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode dat vleermuizen in winterrust zijn. Dit valt in de periode van 1 november tot 1 april maar kan enigszins afwijken wanneer lokale klimatologische en de meteorologische omstandigheden afwijken van de norm.

Om te bepalen of vleermuizen verblijfplaatsen hebben in holten en spleten in te kappen bomen, en of lijnvormige elementen verwijderd worden die momenteel fungeren als vliegroute of essentieel foeragegebied, is het noodzakelijk om aanvullend onderzoek te verrichten.

Aanvullend onderzoek is vereist. Indien na het aanvullend onderzoek blijkt dat verbodsbepalingen worden overtreden dient er een ontheffing te worden aangevraagd.

7.2.3 Vogels

De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen. Desalniettemin dient er rekening gehouden te worden met vogels en hun jaarrond beschermde nesten. Ten tijde van de veldbezoeken zijn er geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen in het plangebied. Wel zijn er diverse vogelsoorten waargenomen die dit broedseizoen nog in het plangebied kunnen gaan nestelen. O.a. raaf en sperwer zijn tijdens het veldbezoek waargenomen en maken nesten die een jaarrond beschermde status hebben. Het is momenteel dus niet uit te sluiten dat er ten tijde van de werkzaamheden geen jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het plangebied.

Wanneer jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn en beschadigd of verwijderd worden door toedoen van de werkzaamheden, wordt Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming overtreden:

- *Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;*
- *Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;*
- *Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.*

Het overtreden van de verbodsbepalingen wordt voorkomen door voorafgaand aan de werkzaamheden opnieuw te inspecteren naar jaarrond beschermde nesten in het plangebied die mogelijk tijdens het huidige broedseizoen gemaakt zijn.

Wanneer de werkzaamheden gedurende de winter uitlopen richting het broedseizoen en het mogelijk is dat vogels aanstalten maken om te nestelen in de directe omgeving van de werkzaamheden dan wordt een activiteitenplan opgesteld en bepaald een ter zake kundig ecooloog hoe met nestelende vogels wordt omgegaan. Eventuele mitigerende maatregelen en/of consequenties voor de werkzaamheden zijn soortafhankelijk. Hoewel het vanwege de menselijke activiteit niet aannemelijk is dat vogels gaan nestelen in de directe omgeving van de werkzaamheden

kan dit niet uitgesloten worden en dient een ter zake kundig ecooloog de situatie nauwkeurig te monitoren.

Er worden geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden mits de mitigerende maatregelen voor vogels worden uitgevoerd.

7.2.4 Amfibieën en reptielen

Levendbarende hagedis en heikikker kunnen in de heideterreinen en graslanden aangetroffen worden. De soorten verblijven ten tijde van de werkzaamheden in hun winterverblijven. De winterverblijven bevinden zich meestal in open terrein o.a. in holen in de grond, onder boomstronken, dichte graspollen en ruigtes of in de strooisellaag. Vereiste is dat de locaties vorstvrij zijn. Wanneer gereden, gegraven of andere werkzaamheden uitgevoerd worden in de open, ruige terreinen, waar levendbarende hagedis en heikikker overwinteren, dan kunnen beide soorten gedood worden en wordt Artikel 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming overtreden.

Voor de heikikker geldt Artikel 3.5:

- *Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;*
- *Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;*
- *Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;*
- *Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.*

Voor levendbarende hagedis geldt Artikel 3.10:

- *Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers opzettelijk te doden of te vangen;*
- *Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.*

De gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander zijn jaarrond vrijgesteld.

Verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming mogen in principe overtreden worden.

Wanneer de open terreinen, die dienen als geschikt landbiotoop en winterverblijf, worden ontgraven of hier transport plaatsvindt is het zeer aannemelijk dat beschermde dieren gedood worden. Het is op basis van de huidige gegevens echter niet volledig duidelijk wat de omvang van de retentiebuffer

zal zijn. Wanneer het volledige grasland en ruigteveld ontgraven wordt, is het aannemelijk dat er significant negatieve effecten optreden voor levendbarende hagedis en mogelijk heikikker. Dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, zijnde Provincie Limburg. Wanneer slechts de kern van het retentiegebied ontgraven wordt en de randen van de graslanden en ruigtes intact blijven dan blijft er voldoende leefgebied over om te overwinteren. Er zullen dan wel voorafgaand aan de werkzaamheden mitigerende maatregelen toegepast moeten worden om het te ontgraven kerngebied onaantrekkelijk te maken als overwinteringsplek. Dat kan bijvoorbeeld door de ruigte en grazige vegetatie onder ecologische begeleiding in de geschikte periode te maaien. Wat betreft levendbarende hagedis zou deze mitigerende maatregel uitgevoerd kunnen worden in de periode 15 augustus tot 15 oktober. Aanvullend onderzoek wordt hier geadviseerd om aan te tonen of uit te sluiten dat heikikker of levendbarende hagedis aanwezig is in de te ontgraven retentiezone. Op basis van verspreiding en biotoopvoorkeur is het aannemelijk dat levendbarende hagedis en mogelijk zelfs heikikker aanwezig is in de te ontgraven retentiezone.

Het doden van levendbarende hagedis en heikikker (en overige vrijgestelde soorten amfibieën die hierboven worden genoemd) kan worden beperkt door:

- De bewegingen van groot materieel als een kraan te minimaliseren tot een rijbaan;
- Niet over (dood) hout, boomstronken etc. te rijden dat aanwezig is in het plangebied;
- Hout in het plangebied te laten liggen. Dit dient als geschikt landbiotoop en winterverblijfplaats;
- Wanneer het noodzakelijk is om boomstronken, takkenhopen of een potentiële andere rustplaats te verwijderen dient dit eerst door een ter zake kundig ecoloog geïnspecteerd te worden;
- Gebieden met dichte gras- en biezenpollen te ontzien tijdens de werkzaamheden;
- Voorafgaand aan de werkzaamheden de transportroute en het plangebied onaantrekkelijk maken door tijdens de geschikte periode te maaien.

Aanvullend onderzoek is vereist. Er moet worden bepaald of levendbarende hagedis en heikikker voorkomen in de te ontgraven retentiezone. Dat is momenteel niet uit te sluiten. Daarnaast is het op basis van het huidige ontwerpplan niet volledig duidelijk wat de omvang zal zijn van de retentiezone. Het aanvullend onderzoek moet aantonen of mitigerende maatregelen volstaan of dat het noodzakelijk is om een ontheffing aan te vragen.

7.2.5 Vissen

Er zijn geen beschermde vissoorten naar voren gekomen uit het bronnenonderzoek. Omdat er in de watergang gewerkt wordt en deze waterhoudend is, dient er wel rekening gehouden te worden met de Algemene Zorgplicht. De Algemene Zorgplicht is verankerd in de Wet natuurbescherming, artikel 1.11. Dit betekent dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten, dergelijke handelingen achterwege laat of zoveel mogelijk beperkt.

Wanneer een watergang waterhoudend is ten tijde van de uitvoering, dient een ecologisch deskundige te beoordelen of het wegvangen van vissen noodzakelijk is. Bij aanwezigheid van vis in de watergang is afvissen noodzakelijk wanneer greppels worden gedempt of drooggepompt. Wanneer gewerkt wordt in het water, dient vis stroomafwaarts te kunnen vluchten. Er wordt dan ook te allen tijde stroomafwaarts gewerkt. De vissen worden weggevangen met behulp van electrovisserij. Deze methode is veel effectiever, efficiënter en sneller dan het wegvangen met een steeknet. De electrovisserij wordt uitgevoerd door ter zake kundige ecologen. Vanwege de veiligheidseisen wordt dit werk uitgevoerd door twee ecologen. De gevangen vissen worden uitgezet in geschikte wateren in de directe omgeving waar geen werkzaamheden plaatsvinden.

Er worden geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden mits de mitigerende maatregelen voor vissen worden uitgevoerd.

7.2.6 Dag- en nachtvlinders

In het plangebied komen drie nationaal beschermde dagvlinders en een Europees beschermde nachtvlinder voor. Het betreft bruine eikenpage, grote vos, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart.

Grote vos overwintert als vlinder in holle bomen. Teunisbloempijlstaart overwintert als pop in de strooisellaag in de nabijheid van haar waardplant. Bruine eikenpage overwintert als ei op een twijg van jonge, kwijnende zomereiken. Kleine ijsvogelvlinder overwintert als halfvolgroeide rups in een overwinteringsnest dat de rups gemaakt heeft in de waardplant wilde kamperfoelie. Van bovenstaande soorten kan alleen de bruine eikenpage negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden wanneer jonge, kwijnende zomereiken worden verwijderd.

Langs de Boabel en in de retentiezone dienen zomereiken te worden gekapt. Wanneer jonge, kwijnende zomereiken verwijderd worden, kan Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming overtreden worden:

- *Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers opzettelijk te doden of te vangen;*
- *Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.*

Het overtreden van de verbodsbepalingen wordt voorkomen door vooral de grote, oudere eiken te kappen en de jonge eikjes in de ondergroei zoveel mogelijk te handhaven.

Er worden geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden, mits de mitigerende maatregelen voor bruine eikenpage worden uitgevoerd.

7.2.7 Libellen

De gevlekte witsnuitlibel is Europees beschermd onder de Habitatrichtlijn. De libel komt voor in plassen, vegetatierijke vennen en laagveenmoerassen. De biotooptypen hebben met elkaar gemeen dat het water helder, ondiep (minder dan een meter), matig voedselrijk en beschermd gelegen is. De larven overwinteren twee keer voordat ze uitsluipen. De vegetatie bestaat vaak uit een combinatie van riet of lisdodde met krabbescheer en ondergedoken waterplanten.

In het plangebied en directe omgeving zijn waarnemingen bekend van gevlekte witsnuitlibel in de vennen en plassen in de heideterreinen. In deze wateren vinden geen werkzaamheden plaats. Voor de omgeving van de moeraszone, waar wel werkzaamheden uitgevoerd worden, zijn geen waarnemingen bekend. De moeraszone is niet geschikt als habitat omdat deze te voedselrijk is, er niet voldoende watervegetatie aanwezig is en vanwege de hoge dichtheid aan berken waardoor te weinig zonlicht het water bereikt. Het gebied heeft in de nabije toekomst wel de potentie om geschikt leefgebied te vormen voor de gevlekte witsnuitlibel, wanneer de berken afsterven en daardoor meer zonlicht het water bereikt en de watervegetatie zich verder ontwikkeld. Vanwege de inrichtingsmaatregelen zal dit geschikte biotoop echter niet bereikt worden en lijkt het uitgesloten dat de gevlekte witsnuitlibel op korte termijn hinder ondervindt van de werkzaamheden.

Er worden geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden voor libellen.

8 Overtreding verbodsbepalingen Wet natuurbescherming: beschermd gebied

Het plangebied is niet gelegen in Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied betreft de Maasduinen, welke circa vier kilometer ten oosten van het plangebied, aan de andere kant van de Maas ligt. In verband met de externe werking dient bekeken te worden of de geplande ingreep een (significant) negatief effect heeft op het Natura 2000-gebied.

Afbeelding 44: Begrenzings N2000-gebied Maasduinen (paars gearceerd), plangebied rood omkaderd.

Voor het Natura 2000-gebied Maasduinen zijn de volgende habitatrictlijnsoorten en habitattypen aangewezen waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd:

- H2310 - Stuifzandheiden met struikhei
- H2330 - Zandverstuivingen
- H3130 - Zwakgebufferde vennen
- H3160 - Zure vennen
- H4010A - Vochtige heiden (hogere zandgronden)
- H4030 - Droge heiden
- H6120* - Stroomdalgraslanden
- H6430A - Ruigten en zomen (moerasspirea)
- H6430C - Ruigten en zomen (droge bosranden)
- H7110B* - Actieve hoogvenen (heideveentjes)

- H7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen
- H9120 - Beuken-eikenbossen met hulst
- H9190 - Oude eikenbossen
- H91D0* - Hoogveenbossen
- H91E0C* - Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)
- H91F0 - Droge hardhoutoibossen
- H1042 - Gevlekte witsnuitlibel
- H1149 - Kleine modderkruiper
- H1163 - Rivierdonderpad
- H1166 - Kamsalamander
- H1337 - Bever
- H1831 - Drijvende waterweegbree
- A004 - Dodaars
- A008 - Geoorde fuut
- A224 - Nachtzwaluw
- A236 - Zwarte specht
- A246 - Boomleeuwerik
- A249 - Oeverzwaluw
- A276 - Roodborsttapuit
- A338 - Grauwe klauwier

Vanwege de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied Maasduinen en de kleinschalige aard van de werkzaamheden ontstaan er geen (significante) negatieve effecten waardoor de gunstige staat van instandhouding van habitatrichtlijnsoorten of habitattypen geschaad wordt. Habitatrichtlijnsoorten als bever, nachtzwaluw en zwarte specht komen voor in het plangebied. Nachtzwaluw en zwarte specht zijn buiten het Natura-2000 gebied niet beschermd onder de Habitatrichtlijn. Echter kan wel onderbouwd worden dat de maatregelen met betrekking tot deze soorten geen negatief effect heeft op de soort of op het leefgebied. De werkzaamheden hebben zeer geringe impact op het leefgebied van de soort en deze zal elders in de omgeving voldoende functioneel leefgebied behouden.

Middels de mitigerende maatregelen zoals in bovenstaande alinea's staan beschreven, wordt voorkomen dat dieren gedood en/of ernstig verstoord worden. Na oplevering van de werkzaamheden kunnen de soorten weer gebruik maken van het plangebied. Hiermee blijft het aanwezige habitat intact en wordt de functie slechts tijdelijk verstoord. De ecologische waarde van het gebied wordt door de werkzaamheden juist versterkt.

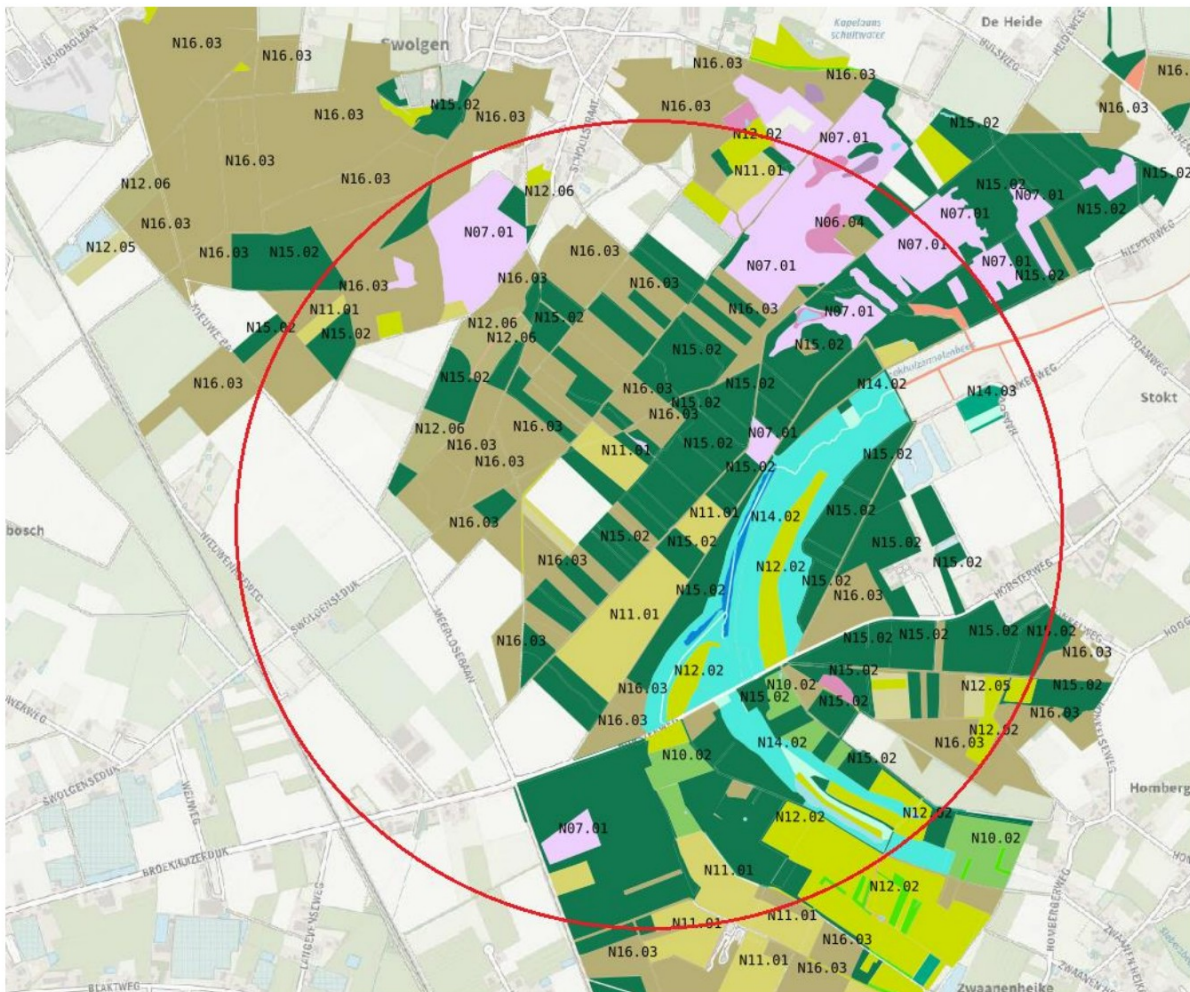
Voor de bever dient een ontheffing aangevraagd te worden omdat de werkzaamheden wel degelijk invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding van de soort in het plangebied. Ook voor de bever geldt dat de soort na de herinrichting weer gebruik kan maken van het plangebied. Het aanwezige habitat blijft intact en wordt zelfs versterkt doordat het retentiegebied wordt vergroot.

9 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (in de provincie Limburg conform de Provinciale Omgevingsverordening 2014 aangeduid als goudgroene natuurzone). Vrijwel alle werkzaamheden die uitgevoerd worden binnen het plangebied vallen binnen de goudgroene natuurzone. Alleen het meest bovenstroomse gedeelte behoort niet tot het NNN.

Afbeelding 45: NNN: groen= goudgroene zone, geel= zilvergroene zone, grijs= brongroene zone, plangebied rood omkaderd.

Afbeelding 46: De natuurbeheertypen zoals opgenomen in het provinciale Natuurbeheerplan (2021).

Binnen het NNN zijn in het provinciale Natuurbeheerplan (2021) de volgende natuurbeheertypen aangewezen in de directe omgeving van het werkgebied (afbeelding 46):

- N06.04 Vochtige heide
- N06.06 Zuur ven of hoogveenven
- N07.01 Droge heide
- N11.01 Droog schraalgrasland
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
- N12.06 Ruigteveld
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos
- N16.03 Droog bos met productie
- L01.01 Poel en kleine historische wateren

De voorgenoemde maatregelen vinden plaats in de goudgroene zone. Het areaal goudgroene natuur neemt na de inrichting niet in omvang af. Na de herinrichting van het plangebied blijven de bovengenoemde natuurdoeltypen in stand en verbetert de waterkwaliteit door het splitsen van het

landbouwwater en het gebiedseigen water. Dit komt de biodiversiteit ten goede. Door middel van beheer kan de ontwikkeling van de genoemde beheerdoeltypen worden bevorderd.

Er verdwijnen geen landschappelijke elementen en de verstoring is van tijdelijke aard. De activiteiten tasten de wezenlijke kenmerken en waarden van de goudgroene natuurzone niet aan, daar de habitatfunctie niet verandert. Net als bij de wetgeving omtrent het N2000-gebied zijn er geen significante negatieve effecten te verwachten binnen de goudgroene natuurzone.

10 Overtreding verbodsbepalingen Wet natuurbescherming: houtopstanden

De Wet natuurbescherming betreffende houtopstanden wordt overtreden aangezien er houtopstanden worden gekapt groter dan 10 are of 20 rijbomen gelegen buiten de bebouwde kom.

Voorafgaand aan de kap van de houtopstand dient de eigenaar van de grond waarop een dergelijke houtopstand zich bevindt melding te doen bij het bevoegd gezag en zal er een kapvergunning aangevraagd moeten worden. Daarnaast moet de eigenaar binnen drie jaren na het vellen of het tenietgaan van de houtopstand zorg dragen voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten.

11 Algemene Zorgplicht

De Algemene Zorgplicht is verankerd in de Wet natuurbescherming, Artikel 1.11. Dit betekent dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten, dergelijke handelingen achterwege laat of zoveel mogelijk beperkt.

12 Conclusies en aanbevelingen

- Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt de Wet Natuurbescherming mogelijk overtreden voor de soorten bever, das, steenmarter, waterspitsmuis, eekhoorn, vleermuizen, vogels zoals genoemd in tabel 3 categorie 1 t/m 3, levendbarende hagedis, heikikker, bruine eikenpage. Aanvullend onderzoek is nodig om dit vast te stellen, zie hoofdstuk 7.2. Mogelijk kan bij de uitwerking van het ontwerpplan rekening gehouden worden met beschermde soorten door planonderdelen zo aan te passen dat overtreding van verbodsbepalingen voorkomen kan worden;
- Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt de Wet natuurbescherming voor wat betreft het aspect gebieden niet overtreden wat betreft de goudgroene en zilvergroene beschermingszones van het Natuurnetwerk Limburg. Natura 2000-gebieden ondervinden geen negatieve effecten van de maatregelen.
- Kap van bomen en houtopstanden dient afhankelijk van de omvang gemeld te worden bij het bevoegd gezag en mogelijk dient een herbepanting uitgevoerd te worden.
- Naast de beschermde soorten die aangetroffen kunnen worden in het plangebied moet de Algemene Zorgplicht in acht worden genomen voor alle in het wilde levende soorten.

13 Gebruikte bronnen

- [NATIONALE DATABANK FLORA EN FAUNA](#)
- [WAARNEMING.NL](#)
- [PORTAL.PRVLIMBURG.NL](#)
- [BELEIDSREGELS TEN BEHOEVE VAN DE PASSIEVE SOORTENBESCHERMING ONDER DE WET NATUURBESCHERMING IN LIMBURG](#). Provincie Limburg, 2017.
- [NATUURBEHEERPLAN LIMBURG 2020](#). Provincie Limburg, 2019. Geconsolideerde versie.
- [OMGEVINGSVERORDENING LIMBURG 2014](#). Provincie Limburg, 2014. Geconsolideerde versie.
- [MINLNV.NEDERLANDESOORTEN.NL](#)
- [BIJ12 KENNISDOCUMENTEN](#)
- [VERSPREIDINGSATLAS.NL](#)